

Šta je bilo sa A.T. Džonsom i E.Dž. Vagonerom?

Starješina Alonzo Trevier Džons rođen je 26. aprila 1850. u Ohaju, a od 1870. do 1873. služio je u vojsci Sjedinjenih Država. Dok je bio stacioniran u blizini Walla Walla na teritoriji Vašingtona 1873. doveden je u Adventističku crkvu. Džons je bio studiozan čovjek, posebno se zanimao za istoriju; i nakon što je postao adventista sedmog dana, u svoje vrijeme je ušao u službu. Njegovo ime pojavilo se na listama službenika denominacije 1885. godine, kada se bilježi da je postao pomoćni urednik časopisa *Signs of the Times*, objavljivanog u Oklandu u Kaliforniji.

Starješina Elet Džozef Vagoner rođen je u Viskonsinu, 12. januara 1855. Pohađao je Battle Creek koledž u njegovim najranijim danima i stekao klasično obrazovanje. Nakon što je završio rad na koledžu, nagovarali su ga da pohađa medicinski kurs. Završio je svoj rad na Medicinskom koledžu Bellevue u Njujorku. Odatle je otišao u sanatorijum Battle Creek, gdje je neko vrijeme služio kao ljekar. Vagonerovo srce bilo je u evangelizaciji, a 1883. pozvan je da pomogne svom ocu, Džozefu Harviju Vagoneru, uredniku časopisa *The Signs of Times*, 6. maja 1886. E.Dž. Vagoner i A.T. Džons su navedeni kao pomoćni urednici.

Dvojica muškaraca bili su prilično različiti po građi, maniru, temperamentu i izgledu. O tome je lični poznanik, A.W. Spalding, napisao:

„Za razliku od vrtnog voća i pustinjских jabuka, ovo dvoje su se ipak udružili u bliskom druženju i saradnji. Mladi Vagoner čak nije bio poput svog oca, visok i masivan; bio je nizak, zdepast, pomalo neodlučan. Džons je bio visok, koščat čovjek, sa kosim hodom i neotesanim držanjem i pokretima. Vagoner je bio proizvod škola, sa

lavljom glavom dobro napunjenom učenjem i sa štedljivim jezikom. Džons je u velikoj mjeri bio samouk, obraćenik koji se kao vojnik našao u vojsci Sjedinjenih Država, a koji je dan i noć učio kako bi stekao veliku zalihu istorijskog i biblijskog znanja. Ne samo da je bio prirodno nagao, već je kultivisao posebnost govora i manira, rano otkrivši da je to prednost za njegovu publiku.“ (Origin and History of Seventh-day Adventists, vol. 2, pp. 289.291.)

Konferencija u Mineapolisu i njene posledice privukle su starješinu Džonsa i starješinu Vagonera na sve veću važnost u radu crkve. Bog je blagoslovio njihovu službu, a njihova je privilegija bila ponovno voditi naglasak na osnovnoj protestantskoj doktrini, pravednosti vjerom. Dugi niz godina bili su visoko cijenjeni.

Poznavajući dobro opasnost onih koji su silno upotrijebljeni od Boga, i s slutnjom, Elen Vajt je 1892. napisala:

„Sasvim je moguće da će starješina Džons ili Vagoner biti zbačeni neprijateljevom iskušenjima; ali ako budu, to ne bi dokazalo da nisu imali nikakvu poruku od Boga, niti da je posao koji su obavili bio greška. Ali ako bi se to dogodilo, koliko bi njih zauzelo ovu poziciju i ušlo u fatalnu zabludu jer nisu pod kontrolom Božjeg Duha. Oni hodaju u iskrama vlastitog paljenja i ne mogu razlikovati vatru koju su zapalili i svjetlost koju je Bog dao, te hodaju slijepi kao i Jevreji.

Znam da bi to bio isti položaj koji bi mnogi zauzeli da bilo koji od ovih ljudi padne, i molim se da ti ljudi na koje je Bog položio teret svečanog djela, mogu dati trubi određeni zvuk, i slave Boga na svakom koraku i da njihov put na svakom koraku može postajati sve svjetliji do kraja vremena.“ – (Pismo 24, 1892.)

Džons i Vagoner, tako visoko poštovani od Boga, zbog svog velikog uticaja na dobro, postali su posebna tačka napada velikog protivnika. Komunikacija Elen G. Vajt sa obojicom kroz petnaestogodišnji period nakon 1888. godine otkriva da je svaki od njih imao slabosti u svom iskustvu i da je svaki pravio greške. To ih, međutim, nije diskvalifikovalo da vrše Božju službu. Sa žaljenjem bilježimo da su obojica izgubili put. Prvo ćemo kratko pregledati iskustvo dvojice

muškaraca, a zatim ćemo se prvo detaljno pozabaviti starješinom A.T. Džonsom. Sve što se ovdje pojavljuje prikazano je ljubazno, ali prikladno je da zapis o činjenicama bude dostupan svim zainteresovanim za rad crkve i za iskustvo ove dvojice ljudi koji su u to vrijeme bili toliko uticajni u njenom radu.

Starješine Vagoner i Džons su se upoznali 1884. godine. Dana 26. aprila 1886., pošto je starješina J.H. Vagoner, otac E.Dž. Vagonera, oslobođen odgovornosti urednika časopisa *Signs of Times*, E.Dž. Vagoner i A.T. Džons su izabrani za zajedničku službu, a njihova imena su se zajedno pojavljivala kao urednika za tri godine, od 13. maja 1886. do 6. maja 1889. U izdanju od 6. maja 1889. navodi se E.Dž. Vagoner kao urednik, a A.T. Džons kao posebni saradnik.

Starješina Vagoner je zatim obavljao posao urednika do 11. maja 1891. godine, kada se ime starješine M.C. Vilkoksa pojavljuje na jarbolu. Treba primijetiti da su njih dvojica imali uredničke odgovornosti na konferenciji u Mineapolisu, a E.Dž. Vagoner dvije i po godine nakon toga.

Starješina A.T. Džons

Tokom 1890-ih, starješina A.T. Džons je mnogo bio u Battle Creeku. Prisustvovao je svim zasjedanjima Generalne konferencije od 1888. do 1905. i često je imao važna obraćanja. Elen Vajt imala je priliku u aprilu 1893. upozoriti starješinu Džonsa na ekstremne poglede u njegovim izlaganjima o odnosu vjere i djela (Odabrane poruke 1:377-380), a nekoliko mjeseci kasnije ukoriti ga što je svesrdno podržao Anu Rajs Filips (Anna Rice Phillips) koja je tvrdila da ima dar proroštva (Odabrane poruke 2:85-95).¹ S vremena na vrijeme Elen

¹ Ana C. Rajs (Filips) (1865-1926). Ana Rajs je nakratko tvrdila da je još jedan adventistički prorok. Rođena kao Ana Filips, bila je 1892. legalno usvojena u svojim srednjim dvadesetim u porodicu starješine Džesija D. Rajsja. Pošto nikada nije imala svoj dom tokom svojih mlađih godina, Ana je bila više nego srećna što je njihovo poslušno dijete. Za razliku od nekih koji su težili proročkom daru kroz istoriju, Ana Rajs je bila daleko od šarlatana. Čini se da je bila iskrena mlada žena s jednostavnom

Vajt savjetovala ga je da bude oprezan u načinu govora i pisanja kako se ne bi uvrijedio.

5. oktobra 1897. godine uzdignut je na mjesto vodećeg urednika časopisa *Review and Herald*. Najavljeno je da će se ovim aranžmanom starješina Džons „umjesto da razgovara s relativno malim brojem naših ljudi na godišnjim okupljanjima, obratiti svima njima svake sedmice. To će našim crkvama i svuda razasutoj braći dati privilegiju da svake sedmice primaju riječi vjere, nade, hrabrosti i dobre volje koje su bile sredstvo za veliki blagoslov mnogih u cijeloj Americi i Evropi.“ – *The Review and Herald*, 5. oktobar 1897, str. 640. Urija Smit je bio pomoćni urednik.

Ovaj aranžman nastavio se do 14. maja 1901. godine, kada je izvršeno prilagođavanje, a starješina Urija Smit vraćen je na mjesto glavnog urednika časopisa *Review and Herald* i brat A.T. Džons oslobođen zbog evangelističkog rada na terenu.

vjerom u Boga i velikom dozom lične nesigurnosti. Negdje 1892. počela je da doživljava ono što je mislila da bi mogla biti proročka iskustva. Njena prva misao bila je da potraži savjet od Elen Vajt, ali Vajt je bila u Australiji. Sledeća najbolja stvar, zaključila je Ana, bila je da potvrdi svoj dar preko A.T. Džonsa. Na kraju krajeva, zar Elen Vajt nije rekla da je Džons unaprijedio svjetlost? Ako bi odobrio njen dar, zaključila je, onda je njen dar bio originalan. Džons ne samo da je odobravao njen dar, već ju je više puta ohrabrivao sve do februara 1894. Osim ohrabrenja, Džons je koristio Anina „svjedočanstva“ na javnim sastancima da pokaže da je pozna kiša počela i da su njena svjedočanstva dokaz te činjenice. Na zasijedanju Generalne konferencije 1893. Džons V.V. Preskot su htjeli da iskoriste svjedočanstva Ane Rajs da dovedu do izlivanja Svetog Duha, ali predsjednik Generalne konferencije O.A. Olsen odbio im dozvoliti da ih javno pročitaju. Ali 10 mjeseci kasnije, s predsjednikom Olsenom u Australiji, Džons i Preskot su donijeli veliko harizmatično uzbudjenje u Batl Kriku kroz Anina svjedočanstva. U tom trenutku denominacija je svjedočila raznim harizmatičnim eksczesima. Epizoda s Anom Rajs je naglo prekinuta početkom 1894. sa nekoliko pisama Elen Vajt u kojima se navodi da su vizije odobrene „bez dovoljno dokaza o njihovom stvarnom karakteru“ (Izabrane poruke, 2:92). Za cijeli posao, tvrdila je Elen Vajt, nije bila Ana kriva, već krivica onih koji su je ohrabivali u njenim vizijama. Džons i Preskot su se izvinili za svoj dio i obećali da će biti oprezniji u budućnosti. Ana Rajs, shvativši da je prevarena, odustala je od svojih tvrdnji. Kasnije će vjerno služiti denominaciji kao biblijski radnik. (G.R. Knight, *From 1888 to Apostasy: The Case of A. T. Jones* (RHPA, 1987), pp. 92-116).

Na sjednici Generalne konferencije održanoj 19. februara do 8. marta 1897. godine, u College View, Nebraska, Džons je izabran za člana Odbora Generalne konferencije. On je obavljao tu dužnost sve dok, u najneobičnijoj akciji, nije dao ostavku neko vrijeme prije Generalne konferencije 1901. S tim u vezi treba napomenuti da su nakon sjednice Generalne konferencije održane u februaru 1899. učinjeni naponi da se poprave neke greške na koje ukazuju svjedočanstva, kako slijedi:

„Naponi Odbora u ovom smjeru nisu u svakom slučaju naišli na onu srdačnu saradnju koja se mogla očekivati. To je dovelo do toga da je starješina Džons izgubio iz vida dostojanstvo svog položaja u mjeri u kojoj je dozvolio, kako kaže Svjedočanstvo, ‘zlom duhu da ubaci kapljice žuči u njegove riječi’, i, zaboravivši upozorenje koje mu je Bog dao, ‘gurnuo svoju braću na teška mjesta.’ Kad ga je predsjednik Generalne konferencije blago ukorio zbog svog kursa i savjetovao da se braća isprave isprikom, on je podnio ostavku u Odboru.“ – Izjava kojom se opovrgavaju optužbe A.T. Džonsa protiv Duha proroštva i Plana organizacije denominacije adventista sedmog dana, str. 15, 16 (pamflet od 96 stranica objavljen u maju 1906. od strane Odbora Generalne konferencije).

Na zasjedanju Generalne konferencije održanom u Battle Creeku u aprilu 1901., kako je predstavljeno u 17. i 18. poglavlju, rad crkve je reorganizovan, što je reorganizacijom rezultiralo privlačenjem velikog broja ljudi da preuzmu odgovornosti. Polje je podijeljeno na unijske konferencije i predviđena je organizacija odjela Generalne konferencije. Džons je ponovo izabran u Odbor Generalne konferencije, na toj funkciji koju je obavljao do zasjedanja 1905. U ljeto 1901. raspoređen je na opšte poslove na terenu i prisustvovao je određenim sastancima pod šatorima.

Zauzeo je stav da ne smijemo imati „kraljeve“, odnosno da ne smijemo imati predsjednike konferencije. Ovo mišljenje prevladalo je pri pisanju novog ustava na Generalnoj konferenciji 1901. Ustupak je bio da je izabran Odbor Generalne konferencije, s odborom ovlaštenim

za imenovanje predsjednika i drugih službenika. A.T. Džons je dao snažnu podršku ovom planu. Kad je stupio na teren, posjećujući sastanke pod šatorima 1901., njegov rad ga je odveo na Zapadnu obalu, prvo na sjeverozapadni dio Pacifika, a zatim u Kaliforniju. Na sjednici Kalifornijske konferencije u junu izabran je za predsjednika, i čudno je što je prihvatio tu dužnost. Njegov grub i dominirajući duh uskoro ga je koštao povjerenja mnogih od onih s kojima je radio.

U ljeto 1903., u vrijeme kada su poslovi u konferenciji bili naj-neugodniji, imao je razgovor u Elmsavenu s Elen Vajt, u kojem joj je rekao da na zahtjev dr Dž.H. Keloga planira otići u Battle Creek predavati Bibliju na Američkom medicinskom koledžu misionara. Nadao se da će moći pomoći doktoru Kelogu. Savjetovala ga je da ne ide. Obecao je sestri Vajt da će se čuvati. U viziji je upozorena da će takav njegov potez dovesti do njegove propasti. O tome je napisala ovako:

„U viziji sam ga vidjela [A.T. Džonsa] pod uticajem dr Keloga. Oko njega su se tkale fine niti, sve dok mu nisu svezale ruke i noge, a um i osjetila zarobili.“ – Pismo 116, 1906.

Zatim, komentariše Elen Vajt, dok je to prenosila bratu Džonsu neposredno prije nego što je otišao u Battle Creek, mogla je vidjeti „da su mu se percepcije pomiješale, te da nije vjerovao datom upozorenju. Neprijatelj djeluje na čudan, osobit način utičući na ljudske umove.“ – Ibid. Ali Džons je bio siguran da neće otpasti. Bio je to čovjek sa previše samopouzdanja.

Godine 1905., još uvijek član Odbora Generalne konferencije, bio je pozvan da pomogne u rješavanju nekih kriza vjerske slobode u Vašingtonu, DC. Ali za dva mjeseca vratio se u Battle Creek. Elen Vajt je nastojala odvući starješinu Džonsa od Battle Creeka u evangelizacijski rad, i to bi nesumnjivo spasilo čovjeka. 26. februara 1905. napisala je:

„Starješino A.T. Džons, Bog te poziva da izađeš u gradove i daješ poslednju poruku upozorenja. Traži od Boga svoju podršku dok ideš. Okupi ljude i sigurno nećete raditi uzalud. Neka istina izlazi kao svjetiljka koja gori. Ne ograničavaj više svoje napore na jedno mjesto.

Neka se tamo, gdje se nalaziš, održi svečani saziv. Neka dođe do odricanja sebe od Boga. Čvrsto drži početak svoje vjere do kraja. Ne dopusti da ti se vjera pokoleba. Naprijed sa vjerom...

Ima onih koji nikada nisu čuli poruku milosrđa i upozorenja. U ime Gospoda kažem, ne odgađaj. Najavi evanđeosku poruku u gradovima Amerike. Rasprši sjeme istine po ovim gradovima. Povedi sa sobom pouzdane ljude koji će perom i glasom odigrati svoju ulogu u objavljivanju svijetu poruke sadašnje istine.“ – Pismo 187, 1905.

Ali nastavio je u Battle Creeku pod uticajima kojima nije mogao parirati. Uskoro se oštro suprotstavio svojoj braći i Duhu proroštva. Objavio je niz traktata i brošura u odbrani svog kursa.

Brojni prosvjetljujući iskazi koje je Elen Vajt dala u komunikaciji s njim ili u kojima se on spominje između vremena kada se pridružio doktoru Kelogu u Battle Creeku do njene posljednje poruke upućene njemu 1911. najviše otkrivaju. Tu se otkriva slika progresivnih koraka u iskustvu čovjeka, samouvjerenog, razmećući se upozoravajućim porukama i namjerno se stavlajući pod uticaje koji su ga konačno zarobili i doveli do njegovog duhovnog uništenja. Slijede hronološkim redosledom odlomci iz nekoliko dokumenata Elen G. Vajt:

23. jul 1904., „Neharmonična nota“ na sastanku u Berien Springsu. – „Riječi i stav Brata _____ i brata A.T. Džonsa na sastanku u Berien Springsu [1904] donijeli su neharmoničnu notu – notu koja nije bila nadahnuta od Boga. Stvorio je stanje stvari koje je rezultiralo štetom koju nisu očekivali. To je znatno otežalo rad sastanka nego što bi inače bilo. Da nije bilo njihovog nepravilnog toka, konferencija u Berien Springsu pokazala bi vrlo različite rezultate.“ – Svjedočanstva za Crkvu koja sadrže pisma ljekarima i službenicima Uputstva adventistima, 42.

29. decembar 1905, *Izglubljeni duhovni vid i opovrgnuta Božja upozorenja*. – „Ne šaljem više [svjedočanstva za čitanje u crkvi u Battle Creeku] A.T. Džonsu, jer imam dokaze za djelo koje se mora obaviti za njega prije nego što Gospod prihvati njegovu službu. Bog mu je dao upozorenja koja je odbacio, i duboko sam tužna što ima tako

malo duhovnog vida.“ – Pismo 345, 1905 (napisano G.W. Amadonu, prvom starješini crkve u Battle Creeku).

12. mart 1906., Pogrešan duh i demonstracije gorčine. – „Možda ćeš se iznenaditi kad čuješ riječi koje si čuo od starješine A.T. Džonsa; ali ja nisam nimalo iznenađena. Ovo je razvoj čovjeka kada na njega dođe duh koji je u suprotnosti s Božjim Duhom. U njemu, kakav je on u sadašnje vrijeme, imaš predstavu čovjeka koji nije pod uticajem oblikovanja Duha Božjeg. Gospod ne prihvata takve demonstracije gorčine...

Pročitaj u mojim knjigama, Patrijarsi i proroci i Velika borba, priču o prvom velikom otpadništvu. Istorija se ponavlja i biće ponavljana. Pročitaj onda i shvati.“ – Pismo 98, 1906 .

2. april 1906., Zarobljen, zaveden i prevaren. – „Tokom Generalne konferencije u Takoma Parku [maja 1905.] ponovo mi je predstavljen slučaj starješine Džonsa. Nakon toga, imala sam dug razgovor s njim u kojem sam mu ukazala na opasnost. Ali bio je samouvjeren i izjavio mi je da dr Kelog vjeruje u istinu i svjedočanstva jednako čvrsto kao što smo mi ostali vjerovali i zagovarali ih. U ovom razgovoru starješina Džons je pokazao ono što mi je otkriveno u vezi s njim, da je na mjestu primanja upozorenja bio pun samopouzdanja; da se uzvizio i da se, umjesto da je spreman pomoći dr Kelogu, ujedinio s njim u nevjerstvu i nepovjerenju, te lažno optužio propovjednike i druge koji su pokušavali spasiti dr Keloga i druge ljekare koji su u opasnosti...

Upozorila sam starješinu Džonsa, ali on je smatrao da nije ni u najmanjoj opasnosti. Ali fine niti su se tkale oko njega, i on je sada čovjek zaveden i prevaren. Iako tvrdi da vjeruje svjedočanstvima, on im ne vjeruje.“ – Pismo 116, 1906 (dr Davidu Paulsonu).

1. maj 1906., Izabrao tamu umjesto svjetla. – „Žao mi je zbog A.T. Džonsa, koji je upozoravan iznova i iznova. Bez obzira na ova upozorenja, dozvolio je neprijatelju da ispuni njegov um mislima o vlastitoj važnosti. Ne obraćajte pažnju na njegove riječi, jer je odbacio najjednostavnije svjetlo i umjesto toga odabrao tamu. Sveti nam je dao

jasne i određene poruke, ali neke jadne duše su zaslijepjene lažima i varljivim uticajima satanskih agencija i okrenule su se od istine i pravednosti slijedeći ove zablude satanskog porijekla.“ – Rukopis 39, 1906.

15. jun 1906., Glas kontrolisan od dr Keloga. – „Dr Kelog kontroliše glas starješine A.T. Džonsa i upotrijebiće ga kao svog glasnika. Moja je molitva, Bože, otvori slijepu oči da vide; i uši gluvih da čuju i postanu ponizni.“ – Pismo 182, 1906.

5. jul 1906. Ožalošćeni sveti Duh. – „Starješino A.T. Džons, dragi brate, opet i ponovo je tvoj slučaj predložen meni. Sada sam upućena da ti kažem: Imao si veliko znanje o istini, a manje, daleko manje, duhovno razumijevanje. Kad si bio pozvan na važan posao u Vašingtonu, trebao si daleko više ponizne milosti koja čini hrišćanina. Od sastanka u Berien Springsu, tvoj stav i stav nekolicine drugih rastužili su Božjeg Duha. Izmjeren si na mjerilima i našao si se lak...“

Uzdizanje sebe je tvoja velika opasnost. To uzrokuje tvoje nadimanje do velikih razmjera. Vjeruješ u svoju mudrost, a to je često glupost. Sjećaš li se savjeta koji sam ti dala u pismu od aprila 1894. godine? To je bio odgovor na tvoje pismo u kojem se izražava duboko žaljenje zbog uloge koju si uzeo u nemudrom pokretu [Anna Phillips, vidi Odabrane poruke 2:85, 95] i tražio si od mene da te uputim kako bi uvijek izbjegao takve greške...

Kad sam na Generalnoj konferenciji u Vašingtonu razgovarala s tobom, činilo se da to na tebe nema uticaja. Činilo se da se osjećaš potpuno sposobnim da se snađeš. Nakon tog razgovora, scena za scenom prolazila je preda mnom u noćnoj viziji, a zatim sam dobila uputstva da nisi niti ćeš biti od pomoći doktoru Kelogu: jer si bio slijep u pogledu njegovih opasnosti i njegovog stvarnog položaja. Ne možeš mu biti od pomoći; jer potpuno pogrešno procjenjuješ njegov slučaj. Smatraš da je Božja svjetlost koja mi je data u pogledu njegovog položaja manje vrijedna od tvog vlastitog suda...

Brate Džons, imam poruku za tebe. U mnogim aspektima ti si slab čovjek. Kad bih napisala sve što mi je otkriveno o tvojoj slabosti

i razvoju tvog rada koji nije bio u skladu s kursom pravog hrišćanina, predstavljanje ne bi bilo ugodno. To će se možda morati učiniti ako se nastaviš pravdati na kursu otpadništva. Dok ti se um ne raščisti od magle zbunjenosti, tišina je tvoja rječitost.

Žao mi je što kvariš svoj izvještaj...

Brate Džons, zar nećeš ozbiljno tražiti Gospoda, da u tvom životu dođe do pokoravanja sebe i uzdizanja načela pravednosti? Uspjeh i prosperitet tvog rada zavisice o tvom strogom slijeđenju gdje te Isus vodi. Bog bi htio da staneš kao vjerni čuvar, predano se trudeći za duše spremne za nestanak. Ako pristaneš da budeš radnik zajedno s Bogom, možeš ozbiljnim riječima i djelima pokazati milostiv uticaj Duha svetoga. Istinsko pokajanje će unijeti novinu života.“ – Pismo 242, 1906.

27. jul 1906., Oživljavanje prvog velikog otpadništva. – „Moje srce je bilo ispunjeno tugom zbog kursa koji Dž.H. Kelog slijedi. I A.T. Džons slijedi isti kurs i izražava ista osjećanja, s najodlučnijim duhom. Kad me obuzme ovo, s takvom snagom, velika tuga ispunjava moju dušu.

Pred sobom imam takvo oživljavanje prvog velikog otpadništva na nebeskim dvorovima, da sam pokleknula sa agonijom koja se ne može izraziti. U Battle Creeku se upozorenja koja se daju potpuno zanemaruju.“ – Pismo 248, 1906 (upućeno D.H. Kressu).

1. avgust 1906., Pod hipnotičkom moći. „Bog mi je pokazao šta bi učinio za dr Keloga ako bi ga uhvatio za ruku. Ali otrgnuo se. Na sastancima u Berien Springsu [1904] davane su mu najdragocjenije ponude, a kad se otrgnuo, imala sam duboku agoniju srca koja je izgledala kao da se duša i tijelo razdvajaju.

Vidjela sam doktora Keloga kako ispoljava hipnotički uticaj na osobe, a u takvim trenucima mu je arhivaralica bio pomoćnik. Oni koji ga podržavaju krivi su s njim. Ovo sljepilo razumijevanje je čudna stvar u našim redovima. Što se tiče A.T. Džonsa, on ima teoriju istine koju njegove knjige izražavaju i ne usuđuje se pocijepati svoje prošlo iskustvo koje je objavljeno. Ali on se dosadašnjim postupkom praktično odvrća od svog prethodnog iskustva...

Dr Kelog je imao sve prednosti da ostavi utisak na ljudski um, a on će to poboljšati koliko je u njegovoj moći u nastojanju da uništi povjerenje u svjedočanstva. Oni povezani s njim koji su ga podržavali, moraće odgovarati pred Bogom za svoje postupke.“ – Pismo 258, 1906.

30. septembar 1907., Davanje pažnje đavolskim doktrinama. – „A.T. Džons, dr Kelog i starješina Tenney rade pod istim vođstvom. Oni se svrstavaju u razrede s onima o kojima apostol piše: ‘Neki će odstupati od vjere, slušajući zavodljive duhove i đavolske nauke.’ U slučaju A.T. Džonsa mogu vidjeti ispunjenje upozorenja koja su mi data u vezi s njim.“ – Pismo 306, 1907.

1. oktobar 1907., Sada u otpadništvu. – „Želim da vam kažem, brate i sestro Starr, da je došlo vrijeme koje smo toliko očekivali. A.T. Džons je došao na mjesto gdje izražava um i vjeru dr Keloga. Oni su sada zauzeli odlučan stav protiv istine, a posebni naponi će se uložiti da se zavedu duše. Ovo otpadništvo nas je skupo koštalo... Upozorenje za upozorenjem davano je ovim ljudima, ali oni su se prvo odlučili odbiti poruke, a zatim i izjaviti da ne vjeruju svjedočanstvima. Njihov rad protiv istine obilježen je obmanom kao i Kanrajtov kurs. Mnogi čije su simpatije bile sa doktorom Kelogom ujedinili su se s njim i odstupili od vjere.“ – Pismo 316, 1907.

11. novembar 1908., Odstupio od vjere. – „Moram upozoriti naše ljude da se ne trude po bilo kojoj liniji u vezi s A.T. Džonsom. On je onaj koji je odstupio od vjere i poslušao zavodljive duhove. On ne zna kakvog je duha.“ – Pismo 330, 1908.

10. novembar 1911., Ispovijest i ponovno krštenje jedini put nazad. – „Starješino A.T. Džons, ja sam ti dala jasne i određene upute u pogledu izopačenog uticaja pod kojim si se sam stavio. Tvoje usne su izgovorile izopačene stvari. Negirao si čisto svjetlo istine i povezo se sa čudnim elementima. Dala sam ti tačnu izjavu u vezi sa tvojim položajem, ali si nastavio da radiš upravo one stvari koje te je Gospod upozorio da ne činiš. Bio je to čudan kurs za onoga koga je Gospod prosvijetlio kao tebe, ali ti si se ponašao vrlo slično čovjeku koji je

izgubio orijentaciju. Pitanje je, misliš li da još uvijek možeš zadržati svoje članstvo u crkvi Adventista sedmog dana i nastaviti štetiti uticaju ovog naroda traktatima koje objavljuješ? Uradio si okrutan posao.

Upozorila sam te u vezi sa ovim stvarima. Predstavila sam slučaj onako kako mi ga je Gospod predstavio. Kad ti se otvore slijepe oči, kada ti se duhovni vid vrati nebeskim pomazanjem, vidjećeš da imaš posao za svoju dušu i da poništiš ono što si učinio da utvrdiš druge u nevjerstvu...

Trebali bismo se jako radovati ako se zaista obratiš. Gospod te neće primiti kao vjernog službenika, da ti se povjeri Njegova stijena, osim ako svoj dio ne uložiš u Njegov narod, da ih utvrdiš u vjeri – a ne da vladaš njima prema ljudskim zamislama...

Ako ako želiš obnoviti svoj savez s Bogom priznanjem, pokajanjem i ponovnim krštenjem, radovaćemo se s tobom. Kad se obratiš, tvoja samodovoljnost će nestati, a ti ćeš postati krotak i ponizna srca. Kad uvidiš i pokaješ se za svoje greške, bićeš veliki blagoslov u pomaganju drugima. Uništitelj sada iskorištava tvoju samopravednost kako bi u tvoje iskustvo utkao vlastite ideje i teorije. Kad zaista poželiš ujediniti se s onima od kojih si se sam povukao, potvrdiće se da si podigao pogled nakon što si sišao s platforme na kojoj si prethodno stajao, te da su vam ruke stavljene ispod ruku, a ti i starješina Vagoner ponovo se podignete na platformu, stojeći tamo sa sjajnim licima i podignutim rukama. Je li došlo ovo vrijeme?“ – Pismo 104, 1911.

Sredinom 1907., zbog njegovog rata protiv crkve i njenih vođa, službeni akreditivi A.T. Džonsa su povučeni. U julu 1908. imao je intervju sa Elen Vajt, koji nije bio nimalo zadovoljavajući.

Zatražio je saslušanje na sjednici Generalne konferencije 1909. održanoj u Vašingtonu. Zahtjev je uvažen i održani su ti sastanci na kojima je iznio svoj slučaj. Starješina A.V. Olson, koji je bio prisutan, izvještava:

„Iako nisam delegat, pozvan sam da prisustvujem posljednjem sastanku. Na platformi su sjedili braća C.W. Flaiz, vršilac dužnosti predsjednika, i W.T. Bartlett iz Engleske, vršilac dužnosti sekretara.

Za stolom ispod propovjedaonice s jedne strane sjedio je brat A.G. Daniells, predsjednik Generalne konferencije, a s druge strane A.T. Džons. Prije nego što je poduzeta konačna akcija, brat Daniells je ustao i dao izjavu u kojoj je rekao koliko je on lično cijenio dobre, vjerne i efikasne usluge koje je brat A.T. Džons činio u Djelu tokom dugogodišnjeg druženja s nama, kako smo mi cijenili i voljeli smo ga i kako su nam srca bila ispunjena tugom zbog nesporazuma i sukoba koji su došli da naruše naše slatko druženje i da ga odvoje od njegove braće.

Zatim okrenuvši se prema bratu Džonsu, uputio mu je vrlo nježan i dirljiv poziv da zaboravi prošlost i da se vrati rame uz rame sa svojom braćom u službi Gospodu. Uvjeravao ga je da ga svi volimo i da želimo da pođe s nama u maršu prema Kraljevstvu Božjem. Pruživši ruku preko stola, rekao je prigušenim glasom: ‘Dođi, brate Džons, dođi.’ Na to je brat A.T. Džons ustao, počeo pružati ruku preko stola, samo da je povuče. Nekoliko puta, dok je brat Daniells nastavio da se izjašnjava, govoreći sa suzama u glasu: ‘Dođi, brate Džons, dođi!’ brat A.T. Džons oklijevajući je ispružio ruku na drugom dijelu stola i povukao je ponovo. Zadnji put je gotovo stegao ruku ispruženu s druge strane, a onda je odjednom povukao unatrag i zavapio: ‘Ne! Ne!’ i sjeo. To je bila jedna od najtužnijih scena koju sam ikada vidio. Tog popodneva u kapeli Bogoslovlje nije bilo mnogo suhih očiju. Svi smo voljeli brata Džonsa i bilo nam je žao vidjeti ga kako izlazi u mrak.“ – E.G. White Estate Document File No. 53.

Ubrzo nakon toga, formalnom radnjom, isključen je iz spiska članova crkve Adventista sedmog dana čiji je član bio godinama.

Nakon rada s dr Kelogom, A.T. Džons je počeo objavljivati mjesečni časopis *The American Sentinel of Religious Liberty*, koji je izdavao u periodu od nekoliko godina. U novembru 1915. preselio se u Vašington, DC, i posvetio vrijeme objavljivanju ovog lista. Počeo je posjećivati Narodnu crkvu, obojenu crkvu adventista sedmog dana koja se otcijepila od Konferencije i koju je vodio pastor F.H. Seeney. Na poziv službenika ove crkve, A.T. Džons je učestvovao u radu

crkve, a zatim se pridružio grupi. Članstvo mu je odobreno 15. aprila 1916.

U februaru 1923., Džons se vratio u Battle Creek na odmor i liječenje i postigao je zadovoljavajući napredak sve do početka maja, kada je doživio moždani udar koji je uzrokovao njegovu smrt nekoliko dana kasnije. Pogrebnu službu je obavio velečasni G.E. Fifield u Battle Creeku u pogrebnom domu. Sahranjen je u Kalamazuu, Mičigen. Kratka osmrtnica prepisana iz Battle Creek *Enquirer*a objavljena je u časopisu *The Review and Herald*, 28. juna 1923. Gospođa Džons je i dalje ostala vjerna poruci.

Starješina E.Dž. Vagoner

Starješina E.Dž. Vagoner nastavio je sa uredničkim radom u *Znacima vremena* do maja 1891. Godine 1892. pozvan je u Englesku da vodi tamošnji uređivački rad. Bio je tamo smješten do zasjedanja Generalne konferencije 1903. Tokom poslednjih nekoliko godina svog evropskog boravka, starješina W.W. Prescott bio je na terenu blisko saradjujući s njim.

1894. Elen Vajt izrazila je bojazan u pogledu određenih stavova starješine Vagonera vezano za organizaciju. Komunikacija je upućena A.T. Džonsu, a dijelom citiramo:

„Bog je na poseban način iskoristio tebe i brata Vagonera za obavljanje posebnog posla, i ja sam to znala. Dala sam sav svoj uticaj na vaš, jer ste vi ovo vrijeme radili Božje djelo. Učinila sam sve što je bilo moguće za mene u Isusu Hristu da vam stanem blizu i pomognem vam na svaki način; ali jako sam tužna kad vidim stvari koje ne mogu odobriti i osjećam bol zbog toga. Počinjem se bojati.

Starješina Vagoner je imao ideje i, ne čekajući da svoje ideje iznese pred savjet braće, pokrenuo je čudne teorije. On je pred neke ljude iznio ideje u vezi sa organizacijom koje nikada nisu trebale imati izraza. Pretpostavila sam da je pitanje organizacije zauvijek riješeno s onima koji su vjerovali svjedočanstvima datim preko sestre Vajt. Dakle, ako vjeruju svjedočanstvima, zašto rade suprotno njima? Zašto

moja braća ne bi bila dovoljno razborita da iznesu ova pitanja preda mnoštvom, ili barem da se raspitaju imam li ikakve svjetlosti u vezi s tim temama? Zašto se ove stvari pokreću upravo u ovo doba kada smo o ovoj temi razmišljali u našoj prethodnoj istoriji, a Bog je govorio o tim temama? Zar to ne bi trebalo biti dovoljno?

Zašto ne biste stalno radili u skladu sa smjernicama koje nam je Bog dao? Zašto ne biste hodali u dragom svjetlu koje je On otkrio i umjesto da raskomadate ono što je Bog izgradio, djelujete na strani Isusa Hrista? O kako bi se Sotona radovao ući među ove ljude i poremetiti rad u vrijeme kada je temeljna organizacija neophodna, i uložićemo najveću silu da spriječimo lažne ustanke i pobijemo tvrdnje koje Božja riječ ne podržava. Želimo držati linije ravnomjerno, kako ne bi došlo do rušenja sistema regulacije i reda. Na ovaj način se trenutno neće dati dozvola neurednim elementima za kontrolu rada. Živimo u vremenu u kojem su red, sistem i jedinstvo akcije najvažniji.“ – Pismo 37, 1894 (za A.T. Džonsa, 14. januara 1894).

Starješina Vagoner, koji predstavlja britansko područje, prisustvovao je zasjedanju Generalne konferencije 1897. godine i dao niz od osamnaest studija o poslanici Jevrejima. On je takođe iznio propovijed posljednje subote na konferenciji. Doktor Kelog je takođe bio na ovoj sjednici i često je govorio i iznio svoja panteistička gledišta – gledišta koja su imala dalekosežan uticaj na starješinu Vagonera.

U sledećih nekoliko godina, dok je radio u Velikoj Britaniji, Vagoner je počeo zastupati i objavljivati gledišta o duhovnoj srodnosti – to jest, da neko ko ovdje nije s pravim bračnim partnerom može biti to u budućem životu, a to omogućava sadašnju duhovnu zajednicu. To je dovelo do njegovog pada. Na sjednicu Generalne konferencije 1901. došao je „oduševljen onim što je trebalo biti dragocjeno duhovno svjetlo“ (Pismo 224, 1908). Elen Vajt je pokazano da su, umjesto toga, stavovi koje je tada zastupao „opasne, zavaravajuće bajke“, slične fanatizmu koji je pozvana da dočeka nakon 1844. godine. O tome je kasnije napisala: „Dr Vagoner se tada udaljavao od vjere u nauku koji je imao o duhovnim srodnostima.“ – Ibid.

Ona je takođe izjavila: „Dugo je na evropskom polju sijao sjeme koje je [rodilo] i donijeće zle plodove, zbog čega su neki odstupili od vjere i obratili pažnju na zavodljive duhove, doktrine satanističkog porijekla.“ – Pismo 121, 1906.

Nakon zasjedanja Generalne konferencije 1903., starješina Vagoner je ostao u Sjedinjenim Državama. O kako je usrdno Elen Vajt radila za njega! Tražila je da ga, na probnoj osnovi, smjeste na fakultet novoosnovanog *Emmanuel Missionary* koledža, u žarkoj nadi da će se moći očistiti od suptilnih varljivih teorija. Poruka za porukom slana mu je u upozorenju i apelu.

Njemu je 2. oktobra 1903. napisala: „Sotona nastoji uporno uloviti one koji su imali najviše svjetla. On zna da ako ih može prevariti, oni mogu, pod njegovom kontrolom, odjenuti grijeh odjećom pravednosti i mnoge zavesti. Daj Bože da naši učitelji to vide i razumiju, njihovu veliku opasnost, te da se oporave od sotonine zamke i ulože dvostruke napore da spasu druge koji su izloženi.“ – Pismo 230, 1903.

Zatim je dva dana kasnije ponovo napisala, vrlo jasno govoreći: „Predstavljen si mi kao da si u velikoj opasnosti. Sotona ti je na putu i ponekad ti je šaputao ugodne basne i pokazivao ti šarmantne slike one koju predstavlja kao prikladnijeg saputnika za tebe od supruge tvoje mladosti, majke vaše djece.

Sotona radi kradomice, neumorno, kako bi ostvario tvoju propast kroz svoja varljiva iskušenja. On je odlučan u namjeri da ti postane učitelj, a ti se sada moraš postaviti tako da imaš snage da mu se odupreš. On se nada da će te odvesti u lavirint spiritizma. Nada se da će odvojiti tvoje osjećaje od tvoje žene i da će ih usmjeriti na drugu ženu. On želi da dopustiš svom umu da se zadržava na toj ženi, sve dok zbog nesvete ljubavi ne postane tvoj bog.

Neprijatelj duša mnogo je stekao kada može potaknuti maštu jednog od Jehovinih izabranih čuvara da se bavi mogućnošću druženja u budućem svijetu s nekom ženom koju voli i ondje podiže porodicu.“ – Pismo 231, 1903. Objavljeno u Medicinskoj službi, 100, 101.

Između 1903. i 1904. Vagoner je radio kao učitelj Biblije na

fakultetu Misionarskog koledža Emmanuel, Berien Springs, Mičigen. Ovdje je predložio da Biblija bude jedini udžbenik koji se koristi u nastavi istorije, jezika, prirodnih nauka, fiziologije, hemije i astronomije. Uprava je, međutim, imala širi pogled na obrazovne potrebe učenika. Tako Vagonerov prilično bizaran pristup obrazovanju nikada nije proveden. Na kraju ljetnjeg roka 1904. napustio je fakultet i otišao u Battle Creek kako bi postao ko-urednik časopisa *Medical Missionary*, sa G.C. Tenijem.

Nakon zimskog roka podučavanja u Berien Springsu, starješina Vagoner, još uvijek u magli, otišao je u Battle Creek kako bi se pridružio A.T. Džonsu i dr Dž.H. Kelogu, te se time postavio usred panteističkih učenja i skepticizma u vezi s Duhom proroštva.

1. avgusta 1904. godine Elen Vajt je uputila svečanu poruku braći Paulson, Sadleru, Džonsu i Vagoneru u kojoj je predstavila ono što joj je Bog pokazao „u noćnoj viziji“. Poslednji dio apela na devet stranica posebno je upućen braći Džonsu i Vagoneru:

„Naš savjetnik je tada položio ruke na ramena starješine A.T. Džonsa i starješine E.Dž. Vagonera i rekao: ‘Zbunjeni ste. Vi ste u izmaglici i magli. Treba vam nebesko pomazanje.’ Bratu Džonsu je rekao: ‘Zašto si dopustio da ti um radi kao što je radio? Upozorio sam te da to ne dopuštaš.’ Rekao je bratu Vagoneru: ‘Napusti mjesto na kojem se sada nalaziš i koračaj putem koji sam ti pokazao. *Živi Hram* pun je zavodljivih osjećaja, koji će, ako ih primiš, srušiti temelje tvoje vjere i oslabiti tvoju percepciju istine i pravednosti.’

Obraćajući se obojici, rekao je: ‘Obojica morate obaviti posao. Vaš um treba temeljno obnoviti. Vaša vjera je da počivate na visokim, svetim, značajnim temeljima. Bog ima posla koji morate obaviti u oglašavanju poslednje poruke upozorenja svijetu. Odvratite se od naučnih teorija. Šta će pljeva sa pšenicom?’

Govornik mi je predstavljen kao da stoji na visokoj platformi. Na ovu platformu podigao je oba čovjeka i stavio jednog s desne strane, a drugog s lijeve. Zatim je rekao: ‘Osjećanja koja ste dobili u skladu sa posebnim teorijama predstavljenim u knjizi *Živi hram* nisu

čista istina. Postoji miješanje istine i zablude i biće vam teško izdvojiti istinito od lažnog, napraviti razliku između niti istine i niti zablude. Moja riječ je duh i život. Ja sam hljeb života...

Izbacite iz uma sofisticiranje koje ste primali. Bog bi vam um očistio od ovih teorija. Čvrsto držite početak svog pouzdanja do kraja. Upozorite druge da se okanu spiritualističkog sofisticiranja. Propovijedajte riječ kao što ste činili u prošlosti, i Moj Duh će biti s vama. Sveti anđeli će vas pratiti ako budete slijedili put koji je Bog označio.

Potpuno se odvojite od opčinjavajućih, prevarnih osjećaja koji se provlače kroz *Živi hram*. Vi ćete biti moji svjedoci. Morate objaviti Moju riječ'...

Braćo moja, tako sam srećna i zahvalna na ovoj poruci koju mi je Gospod dao za vas. Rekao je: 'Obojicu ću vas osloboditi ako se uhvatite za moju snagu.' Svako od vas mora obaviti posao u objavljivanju poruke koju je Hrist došao dati Jovanu, rekavši mu da je zapiše u knjigu i pošalje je crkvama.“ – Pismo 279, 1904.

Zatim se Elen Vajt okreće onome što bi moglo biti ako bi dvojica ljudi, vjerujući svjedočanstvu, odgovorili svim srcem. Ali apel Neba pao je na nezainteresovane uši. Nisu preduzeti koraci koji su mogli biti preduzeti. 1905. godine Elen Vajt je pozvala starješinu Vagonera, kao i A.T. Džonsa, da uđe u polje evangelizacije. Ona je dobro znala da bi spašavanjem drugih mogli spasiti sebe. Obojica su radije ostala u Battle Creeku.

Dok je bio u Engleskoj, Vagoner se sprijateljio sa gospođicom Edit Adams. Ubrzo nakon što se vratio iz Engleske, ona je stigla u Battle Creek kao pacijentkinja u sanatorijumu. Oporavak joj je bio brz, a Vagoner je ubrzo sredio da se zaposli kao medicinska sestra u Sanatorijumu Battle Creek. Kasnije je dogovorio njeno imenovanje u redakciju časopisa *Review and Herald*. Godine 1905. gospođa Vagoner se razvela od muža zbog preljube. Sledeće godine dr Vagoner i gospođica Adams su se vjenčali. Time je prestalo njegovo članstvo u crkvi.

Nakon nekoliko godina u Evropi sa svojom novom ženom, Vagoner se vratio u Sjedinjene Države 1910. godine i poslednje godine

proveo je u Battle Creeku. Radio je u laboratoriji Sanatorijuma Battle Creek, bio je kapelan i predavao je u subotnoj školi.

Nema podataka da se ikada protivio crkvi. 28. maja 1916. godine, u dobi od 61 godine, umro je u svom domu od srčanog udara nakon cjelodnevnne aktivnosti. Vijest o njegovoj smrti objavila je crkva u bilješki na zadnjoj stranici časopisa *The Review and Herald*, 29. juna 1916.

Ovo je bio tužan recital. Koliko je Sotona suptilan u svojim napadima na one kojima je Bog dao veliko svjetlo. Vraćamo se na riječi Elen Vajt napisane 1892. godine:

„Sasvim je moguće da će starješina Džons ili Vagoner biti zbačeni neprijateljskim iskušenjima; ali ako i budu, to ne bi dokazalo da nisu imali nikakvu poruku od Boga, ili da je posao koji su obavili bio greška... Molim se da ovi ljudi na koje je Bog prenio teret svečanog djela mogu dati trubi određeni zvuk, i slaviti Boga na svakom koraku, i da njihov put na svakom koraku može postajati sve svjetliji do kraja vremena.“ – Pismo 24, 1892.

Moglo je biti, ali sjeme zla koje se gajilo u srcima Džonsa i Vagonera dalo je pobjedu velikom protivniku.

Treba se sjetiti da, iako je Bog upotrijebio propovijedanje i pisanje ova dva čovjeka u širokom reformskom pokretu unutar crkve u vrijeme dok su živjeli blizu Neba, uslijedile su godine povezane s njihovim otpadništvom od istine, mnogo besplodnog propovijedanja i štetnih uticaja. Čovjek može biti sluga Božji u jednom trenutku svog života, a u drugom oruđe zla. Tako je bilo s Džonsom i Vagonerom, priča koja nas bolno podsjeća na Pavlove riječi: „Ko misli da stoji neka pazi da ne padne.“ (1. Korinćanima 10:12)

Prevod: P. Simović